

Vi ønsker med "STYR på stammen" at levere en håndbog i stammeundervisning for logopæder, der underviser skolebørn og unge. Vores overordnede tilgang bygger på Stuttering Modification integreret med elementer fra Fluency Shaping. Bogen er en praktisk indføring i, hvordan logopæd og elev sammen kan arbejde med at ændre elevens syn på og håndtering af stammen, således at den bliver så let og blød som muligt, og de negative konsekvenser af stammen mindskes.

Udgivelsen bygger på erfaringer, vi har opnået gennem mange års undervisning af mennesker, der stammer, og på den viden og det overblik, vi har fået gennem uddannelse, efteruddannelse, deltagelse i kurser og workshops om stammen, ligesom vi selv har afholdt kurser om det direkte arbejde med at ændre stammen. Det er vores håb, at logopæder kan anvende håndbogens forslag og idéer til rammer og indhold i stammeundervisningen. Når logopæden præsenterer mange forskellige måder at ændre stammen på, vil det smitte positivt af på eleven, og han får erfaring med at stammen kan håndteres.

Udgangspunkt for mødet mellem logopæd og elev:

- Stammen er noget, man er født med
- Målet er ikke at fjerne, men at ændre stammen
- Logopæd og elev udforsker og ændrer stammen
- Logopæd og elev opbygger et fælles sprog for stammen
- Logopæd og elev afprøver nye handlemuligheder i forhold til stammen
- Eleven lærer at forholde sig til stammen som et livsvilkår

Vi præsenterer en række forslag til indhold og aktiviteter i undervisningen. Det er op til logopæden at tilpasse niveauet til den enkelte elevs alder og ressourcer og løbende vurdere behovet for justeringer.

Modellen kan tilpasses til både ene- og gruppeundervisning.

AT ÆNDRE STAMMEN OG STAMMEADFÆRD

"We feel that stuttering needs a global therapy, a total push, if it is to yield to clinical intervention and that it must be attacked from every quarter and with every available weapon"

Dette citat fra Charles Van Riper's bog "The Treatment of Stuttering" (1973) beskriver, at stammeundervisning altid har fokus på aktivitet på mange niveauer og fra mange vinkler. Eleven skal vide, at det kræver aktiv handling at ændre på stammen.

Det er vigtigt, at eleven på et tidligt tidspunkt får en oplevelse af, at det er muligt at ændre på tale og kommunikation. Logopædens tilgang skal være præget af lethed og optimisme.

Der arbejdes ud fra følgende 4 vinkler:

